

МОТИВИ

към проекта на **Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Нова Загора**

На основание чл. 26, ал. 1, 2 и 3 вр. с чл. 28, ал. 1 и ал. 2 от Закона за нормативните актове, чл. 9 чл. и 67, ал. 6 от Закона за местните данъци и такси Ви представяме следните мотиви за приемане на проект за изменение и допълнение на Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Нова Загора.

** При цитиране на разпоредби от ЗМДТ, освен ако не е изрично указано друго, се има предвид редакция съгласно ЗИД на ЗМДТ (Обн.-ДВ, бр. 88 от 03.11.2017 г., посл. изм., бр. 81 от 24.09.2024 г., в сила от 24.09.2024 г.)*

I. Причини, които налагат и цели, които се поставят с изменение и допълнение на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Нова Загора:

В Държавен вестник бр. № 81 от 24.09.2024 г. беше обнародван Закон за изменение и допълнение на закона за местните данъци и такси, с който се отложи влизането в сила на разпоредбите, свързани с новите видове основи за определяне на таксата за битови отпадъци.

Съобразно ЗИД на ЗМДТ се предвиди новият ред и новите основи за определяне на таксата за битови отпадъци да влязат в сила от 31.12.2025 г., т. е. за предстоящата 2026 г. ще се прилагат новите основи за определяне на таксата за битови отпадъци.

С Постановление № 93 от 04.04.2024 г. Министерски съвет прие Наредба за реда за изготвяне и образца на план-сметката за относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци, и за начина на изчисляване размера на таксата при прилагане на основите, предвидени в Закона за местните данъци и такси. Съгласно § 3 от ПЗР на Наредбата, нейното изпълнение се възлага на кметовете на общините в Република България.

Съгласно чл. 19 от Закона за управление на отпадъците и Закона за местните данъци и такси кметът на общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци и осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва. Общинският съвет в правомощията, определени от закона, определя размера на таксите, като съобразява определените в чл. 8, ал. 1 от ЗМДТ принципи, а именно – възстановяване на пълните разходи на общината по предоставяне на услугата, създаване на условия за разширяване на предлаганите услуги, повишаване на тяхното качество и постигане на по-голяма справедливост при определяне и заплащане на местните такси.

Безспорно е, че основният принцип, възприет от законодателя, за определяне размера на таксата за битови отпадъци, е съобразяването му с количеството генерирани битови отпадъци. Този принцип съответства на принципа „замърсителят плаща“, възприет в Рамковата директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19.11.2008 г. относно отпадъците. Съгласно т. 1 от общите разпоредби на Директивата, наред с други принципни положения, се сочи установено с оглед принципа „замърсителят плаща“ и изискването, че разходите за обезвреждане на отпадъците трябва да се поемат от настоящия притежател, предишните притежатели на отпадъците или от производителя на продукта, от който се образуват отпадъците.

Принципът „замърсителят плаща“ е един от фундаментите на политиката на Европейския съюз в областта на околната среда. Прилагането му означава, че замърсителите поемат разходите, свързани със замърсяването, в т. ч. разходите за мерките, предприети за предотвратяване, контрол и отстраняване на замърсяването, както и разходите, които то налага на обществото. Чрез прилагането на този принцип замърсителите се стимулират да избягват нанасянето на щети на околната среда и носят отговорност за причиненото от тях замърсяване. Също така разходите за отстраняване на замърсяването се покриват от замърсителя.

В член 191, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) от 2007 г. се посочва, че: „Политиката на Съюза в областта на околната среда ... се основава на принципите на предпазните мерки и превантивните действия, на принципа на приоритетното отстраняване още при източника на замърсяване на околната среда и на принципа „замърсителят плаща“.

Директивата е транспонирана в българското законодателство, в частност визираният принцип в чл. 7, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците, според който лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци, и притежателите на отпадъците, ги третираят самостоятелно или ги предоставят за събиране, транспортиране и третиране на лица, които имат права да извършват тези дейности в съответствие със закона.

Проявление на същия принцип е и регламентацията по чл. 67, ал. 1 от ЗМДТ, предвиждаща, че размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци. За да се приложи този принцип, следва количеството отпадъци да бъде отчетено. Съгласно чл. 67, ал. 4 от ЗМДТ количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци. Общинският съвет може да приеме основа или основи, различни от посочената в ал. 4, при условие че съществуват обективни обстоятелства, възпрепятстващи прилагането й.

Глава трета – Местни такси, раздел I – Такса за битови отпадъци от ЗМДТ регламентира таксата за битови отпадъци. Легалното определение на понятието „битови отпадъци“ е дадено в разпоредбата на параграф 1, т.7 от ДР на ЗМДТ, според която „битови отпадъци“ са тези, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, дворните места, в административните, социалните и други обществени сгради. Законодателят е приравнил изрично към тях и отпадъците от търговските обекти, занаятчийските дейности, предприятията, обектите за отдих и забавление, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество и състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите. От 01.01.2003 г. събирането на местните такси е предоставено на съответната общинска администрация и приходите от тях постъпват в бюджета на съответната община, което от своя страна е проявление на принципа на децентрализация.

Размерът на таксата за битови отпадъци за всяко задължено лице е сумата от размера на таксата за всяка услуга по чл. 62 от ЗМДТ, която се определя, като разходите за сметка на таксата за битови отпадъци за текущата година от план-сметката, формирани по реда на чл. 66, ал. 13 за всяка услуга по чл. 62, се разпределят, като се приложи съответният начин за изчисление в зависимост от приетите от общинския съвет основи за услугите, която не може да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена.

Видовете основи за определяне размера на таксата за битови отпадъци, предвидени в чл.67, ал.8 от ЗМДТ, които общинският съвет може да приеме, са следните:

1. за услугата по събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране:

- индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост;

- количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране;

- брой ползватели на услугата в имота.

2. за услугата по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации:

- индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товарносимост;

- количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране;

- брой ползватели на услугата в имота.

3. за услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината:

- брой ползватели на услугата в имота;

- разгъната застроена и/или незастроена площ на недвижимия имот.

Към момента липсва конкретна методология за определяне размера на такса за битови отпадъци според количеството битови отпадъци. Всяка община на територията на Република България трябва да въведе своя методология на изчисление, което неминуемо предполага проблеми и множество неясни хипотези по отношение на приложението.

Безспорно, действащият начин на изчисляване на такса битови отпадъци е несправедлив, тъй като лица, които генерират по-голямо количество отпадъци, заплащат същата и дори по-ниска сума за такса битови отпадъци от други, които са собственици на имоти с високи данъчни оценки или отчетни стойности и не генерират големи количества отпадъци.

Налице са и редица предизвикателства по отношение подобряване разделното събиране и рециклиране, процесите по управление на рециклирането и оползотворяването на редица потоци отпадъци, както и информираността и мотивацията на населението.

Законодателно е въведена задължителна за спазване поредност при прилагането на способите за определяне на размера на такса за битови отпадъци. Количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне размера на таксата за битови отпадъци, но законът предоставя възможност общинският съвет да приеме основа или основи, различни от водещата само при условие, че съществуват обективни обстоятелства, възпрепятстващи прилагането ѝ, като за съществуването на такива обстоятелства следва да бъдат изложени конкретните мотиви, съпроводени с анализ, обосноваващ избора на определена основа.

Основите за определяне размера на такса за битови отпадъци не се прилагат алтернативно, а в условията на евентуалност, при спазване на посочената в закона последователност и при изрична мотивировка в случай на отклонение от общото правило по чл. 67, ал. 4 от Закона за местните данъци и такси.

Основна цел на Община Нова Загора с настоящия проект за изменение и допълнение на Наредба, при прилагането на новите основи, е да се гарантира справедливо облагане, нормални хигиенни условия на живот, недопускане замърсяване на обществени площи с битови отпадъци и образуване на нерегламентирани сметища.

Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Нова Загора, действаща към настоящия момент, е приета 2003 г. от Общински съвет Нова Загора на основание чл. 9 от Закона за местните

данъци и в частта за такса битови отпадъци регламентира обществените отношения, свързани с екологосъобразното управление на отпадъците с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда.

II. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците на територията на Община Нова Загора, отчетени специфики и финансова обосновка във връзка с приложението на новите основи, предвидени в ЗМДТ

За целите на анализа са използвани информационни източници, както на национално, така и на общинско ниво, и по-конкретно:

- наредби, решения, одобрени от общински съвет Нова Загора и заповеди на кмета на Община Нова Загора;
- налични документи и данни във връзка с управление на отпадъците на територията на общината и облагане с такса за битови отпадъци;
- данни от системи и регистри, до които общината има осигурен достъп (ЕСГРАОН, АПИС, НАП, НОИ, RegiX).

С оглед избора на основа за определяне на такса за битови отпадъци, трябва да се обърне внимание на действащата организация за управление на отпадъците, в т.ч. събиране и транспортиране на битовите отпадъци, третирането им в съоръжения и инсталации и поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване.

Към момента транспортирането на събраните отпадъци от съдовете за смет на територията на Община Нова Загора се извършва до регионално депо за неопасни отпадъци на регион Ямбол – площадка за предварително третиране на отпадъците, находяща се в землището на с. Хаджидимитрово, община Тунджа за тяхното последващо предварително третиране с цел оползотворяване. Площадката се намира на 46 км от гр. Нова Загора, за разлика от старото депо, разстоянието от което беше едва 12 км (закрито в края на 2015 г. съгласно изискванията на Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци). Това от своя страна допълнително увеличава цената на услугата, тъй като през последните години цените на горивата драстично се увеличиха.

Дейността по сепариране също е предмет на договор, чието сключване е задължително. Задължително битовите отпадъци се подлагат на сепарация. Разходите и за тази дейност постоянно нарастват в зависимост от процента отделени за следващо рециклиране съставки на отпадъка.

Депонирането и експлоатацията на регионалното депо са предмет на трети договор, в който се включват суми освен за крайно депониране и обработката на отпадъците след предварително третиране и суми свързани с поддръжката, мониторинга и експлоатацията на клетка 1 на регионалното депо. За функционирането на депото има издадено комплексно разрешително, според което се следят над тридесет показателя.

Ежегодно се сключва договор и с акредитирана лаборатория, която прави изследване на показатели на повърхностни и подземни води и газови емисии от тялото на депото. Следва да се има в предвид и изграждането на втората клетка на депото, което също е обвързано с разходи, които са за сметка на Община Нова Загора.

Размерът на отчисленията за тон депониран отпадък по чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците, през годините е следният: за 2013г. - 15лв./7,67 евро/т.; за 2014г. - 22лв./11,25 евро/т.; за 2015г. - 28лв./14,32 евро/т.; за 2016г. - 36лв./18,41 евро/т.; за 2017г. - 40лв./20,45 евро/т.; за 2018г. - 45лв./23,00 евро/т.; за 2019 г. – 57 лв./29,14

евро/т.; за 2020 г. – 69 лв./т.; за 2021 г. – 82 лв./41,93 евро/тон; за 2022 г. и всяка следваща – 95 лв./48,57 евро/тон. Така заложените отчисления водят до оскъпяване на разходите по обезвреждане на отпадъците.

Община Нова Загора през годините е заплатила отчисления: за 2020 г. – в размер на 555 887,41 лв./284 220,72 евро, за 2021 г. – 735 705 лв./ 376 159,99 евро, за 2022 г. – 184 835 лв./94 504,63 евро. След 2022 г. отчисления не са заплащани по решение на Общински съвет – Нова Загора, тъй като на общините е предоставена възможност самостоятелно да разходват месечните обезпечения и отчисления по чл. 60 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци. Отчисленията и обезпеченията, останали по сметка на общината, се разходват единствено за дейности, свързани с управление на отпадъците.

Съдовете за събиране на битовите отпадъци са позиционирани на общодостъпни места и се използват колективно. Практически съдовете на дадено място се използват от домакинствата в съседство, а също и от офиси, магазини и други нежилищни имоти. Това от своя страна е пречка за определяне на конкретното количество битови отпадъци отделно за всеки имот. Индивидуалното изчисляване на такса битови отпадъци за всеки имот, предвид кратките законодателно предвидени срокове, е неосъществимо.

Броят на съдовете за битови отпадъци, разположени на територията на Община Нова Загора, е: тип „Бобър“ 1,1 м3 – 1214 броя, пластмасови кофи 110л. и метални тип „Мева“ 120л. – 4380 броя, пластмасови кофи 240л. – 310 броя, контейнери 5 м3 – 10 броя.

С цел ефективно управление на процесите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци, общината при установена необходимост закупува нови съдове, подменя периодично вече амортизирани такива и разполага допълнителни съдове.

Съдовете за разделно събиране се предоставят от фирма по оползотворяване на отпадъци и са 75 броя (за стъкло) и 75 броя (за опаковки).

Съгласно Заповед № РД-12-977/30.10.2025 г. на кмета на Община Нова Загора честотата на сметосъбирането и сметоизвозването е организирана по следния начин и се извършва от външна фирма:

Вид на съда за смет	Честота на извозване в града	Честота на извозване в селата	Честота на извозване в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
Кофи тип „Мева“ метални /0,11 м3/ и пластмасови кофи /0,12 м3/	един път седмично	три пъти месечно	-
Контейнери тип „Бобър“ /1,1 м3/	три пъти месечно	три пъти месечно	два пъти седмично
Контейнери /4 м3/	три пъти месечно	три пъти месечно	-
Контейнери /5 м3/	четири пъти месечно	-	-

Услугата се извършва по определени маршрути, изготвени, за да се постигне ефективно и икономично извозване на отпадъци, като са съобразени с административното и териториално деление на общината. В тази връзка отчитането се извършва по маршрути, а не по отделни имоти, което към момента изключва прилагане на основа количество.

Точното отчитане на генерирания обем отпадъци от всяко домакинство или лице е осъществимо единствено, когато домакинството или лицето е единствен ползвател на съответните съдове за отпадъци. За въвеждането на реално измерване на количеството битови отпадъци е необходимо закупуване на техника, съдове, обезпеченост откъм служители, които да контролират измерването и броя на ползвателите в сградите с режим на етажна собственост, а също и внедряване на нова система за сметосъбиране и сметоизвозване. За да се реализира това, са необходими технологично време и непосилен към момента за Община Нова Загора финансов ресурс.

Броят на партидите, които се облагат с такса за битови отпадъци през 2025 г. е 26 336, от които 2 439 са на юридически лица (като 733 от тях са в гр. Нова Загора, а останалите в малките населени места) и 23 897 на физически лица, от които 9 151 в гр. Нова Загора.

Видно от данните, делът на имотите, собственост на физически лица, е по-голям, но юридическите лица са с по-висок дял както в общо определения годишен облог, така и в събрания облог.

През последните 5 години облогът на юридическите лица за такса битови отпадъци е както следва: за 2021 г. – 2 217 616,45 лв./ 1 133 849,29 евро, за 2022 г. – 2 187 269,25 лв./ 1 118 333,01 евро, за 2023 г. – 2 216 865,09 лв./ 1 133 465,12 евро, за 2024 г. – 2 329 072,95 лв./ 1 190 836,09 евро, за 2025 г. – 2 455 017,42 лв./ 1 255 230,48 евро.

Съотношението в облога между юридическите и физическите лица е приблизително 80 към 20, в полза на юридическите лица, като при предварителните изчисления по предвидените в ЗМДТ нови основи, съотношението ще се промени. Прилагайки принципа „замърсителят плаща“, по-голям дял от годишния облог неминуемо ще имат физическите лица.

Броят на освободените партии от компонент сметосъбиране и сметоизвозване, при неползване на имоти, през последните 5 години е следният: 2021 г. - 869, 2022 г. - 1100, 2023 г. - 1048, 2024 г. - 881, 2025 г. – 671.

Друго обстоятелството, на което трябва да се обърне внимание, е че домакинствата произвеждат все по-голямо количество отпадък с всяка изминала година. Количеството на събраните и извозени битови отпадъци от Община Нова Загора до регионалното депо в Ямбол за предварително третиране и депониране през последните години се увеличава, а именно: за 2022 г. - за предварително третиране - 11 766,44 т. и за депониране - 8 976,60 т.; за 2023 г. - за предварително третиране - 12 094,24 т. и за депониране - 9 509,84 т.; за 2024 г. - за предварително третиране - 12 695,68 т. и за депониране - 9 645,26 т. Количеството е установено с протоколи и кантарни бележки.

На основание чл. 66, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси, такса за битови отпадъци за 2026 г. следва да се определя в съответствие с необходимите разходи за осигуряване на услугите по събиране и извозване на битовите отпадъци, обезвреждането им в депа или други съоръжения, както и поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.

Разходите за дейност сметосъбиране и сметоизвозване се формират от услугата, която се извършва въз основа на сключен договор след проведена процедура по ЗОП. Завишеното количество отпадъци пряко влияе върху разходите за тази дейност, а и за последващите предварително третиране и депониране.

Услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината включва почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване. Разходите за тази услуга през годините също се повишават.

Минималната работна заплата от 310 лв. през 2013 г. достигна 1077 лв. от 01.01.2025 г., цените на горивата и на всички останали консумативи са многократно увеличени.

Такса битови отпадъци не е повишавана последните години, въпреки нарастващите разходи.

Средни размери на таксата в лева/ евро по основни видове имоти за 2025 г. (при изчисление на основа данъчна оценка/ отчетна стойност) са следните:

Такса битови отпадъци за имоти, собственост на физически лица, находящи се в гр. Нова Загора		
Вид имот	Данъчна оценка	Такса (1,34 промила)
Апартамент	22 776,11 лв./ 11 645,24 евро	30,52 лв./ 15,60 евро
Апартамент	15 820,90 лв./ 8 089,10 евро	21,20 лв./ 10,84 евро
Апартамент	60 358,20 лв./ 30 860,66 евро	80,88 лв./ 41,35 евро
Къща с двор	20 507,46 лв./ 10 485,30 евро	27,48 лв./ 14,05 евро
Къща с двор	31 000,00 лв./ 15 850,05 евро	41,54 лв./ 21,24 евро

Такса битови отпадъци за имоти, собственост на физически лица, находящи се в малките населени места			
Вид имот	Адрес	Данъчна оценка	Такса (1,58 промила)
Къща с двор	с. Кортен	10 177,22 лв./ 5 203,53 евро	16,08 лв./ 8,22 евро
Къща с двор	с. Баня	6848,10лв./ 3 501,38 евро	10,82 лв./ 5,53 евро
Къща с двор	с. Пет могили	5 810,13лв./ 2 970,67 евро	9,18 лв./ 4,69 евро
Къща с двор	с. Асеновец	5 943,04лв./ 3 038,63 евро	9,39 лв./ 6,03 евро
Къща с двор	с. Любенец	7 911,39лв./ 4 045,09 евро	12,50 лв./ 6,39 евро

Такса битови отпадъци за имоти, собственост на юридически лица			
Вид имот	Адрес	Данъчна оценка	Такса (7,5 промила)
Търговски обект	гр. Нова Загора	67 937,20 лв./ 34 735,74 евро	509,53 лв./ 260,52 евро
Производствен обект	гр. Нова Загора	141 000,00 лв./ 72 092,16 евро	1 057,50 лв./ 540,69 евро
Селскостопански обект	с. Кортен	23 643,25 лв./ 12 088,60 евро	177,33 лв./ 90,67 евро
Търговски обект	с. Пет могили	81 512,57 лв./ 41 676,72 евро	611,34 лв./ 312,57 евро
Производствен обект	с. Асеновец	8 366,00 лв./ 4 277,47 евро	62,74 лв./ 31,94 евро

С оглед спазване принципа за определяне на необходимите материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата и в изпълнение на изискванията

на националното законодателство за управление на отпадъците, увеличението на таксата е неизбежно при прилагане на новите основи.

Фактор от съществено значение от бюджетния процес е съставянето и приемането на план-сметката по чистота на общината.

Средствата от таксата за битови отпадъци имат целеви характер, т. е. те могат да се събират и разходват само и единствено за дейностите, предвидени в чл. 62 и 66 от ЗМДТ. Събраните, но неразходвани средства от таксата за битови отпадъци за текущата година, както и от предходни години следва да формират преходен остатък. Той се отразява в приходната част на план-сметката по чл. 66, ал.1 от ЗМДТ. Наличието на преходен остатък може да е основание за намаляване на дължимата такса за битови отпадъци през следващата година. Към момента Община Нова Загора няма наличен преходен остатък от събрана такса за битови отпадъци и с оглед този факт липсва основание за намаляване на таксата по предоставяната услуга.

Годишният облог за 2020 г. е 2 457 600,47 лв./ 1 256 551,17 евро, за 2021 г. - 2 546 689,55 лв./ 1 302 101,69 евро, за 2022 г. - 3 746 176,49 лв./ 1 915 389,62 евро (преди отмяната на предвиденото увеличение на такса за битови отпадъци с Решение № 6450/28.06.2022 г. по административно дело № 158/2022 г. по описа на ВАС) и 2 503 507,18 лв./ 1 280 022,90 евро (след направеното преизчисление по предходното решение на Общински съвет), за 2023 г. - 2 522 261,54 лв./ 1 289 611,85 евро, за 2024 г. - 2 745 715,51 лв./ 1 403 862,05 евро, за 2025 г. - 2 879 327,17 лв./ 1 472 176,61 евро.

Постигнатата събираемост от облога по години за такса битови отпадъци през годината на задължение е следната: 2020 г. - 2 224 863,09 лв./ 1 137 554,43 евро, 2021 г. - 3 266 859,60 лв./ 1 670 318,79 евро, 2022 г. - 2 990 044,69 лв./ 1 528 785,57 евро, 2023 г. - 2 305 745,03 лв./ 1 178 908,71 евро, 2024 г. - 2 463 972,95 лв./ 1 259 809,36 евро.

Разходите по предоставяне на услугите са: за 2020 г. - 2 934 557,00 лв./ 1 500 415,17 евро, за 2021 г. - 3 747 524,00 лв./ 1 916 078,60 евро, за 2022 г. - 3 430 900,00 лв./ 1 754 191,32 евро, за 2023 г. - 3 541 648,00 лв./ 1 810 815,87 евро, за 2024 г. - 3 864 169,00 лв./ 1 975 718,24 евро.

Налице са и юридическите лица обявени в несъстоятелност, а също и недобросъвестни ползватели на услугата, които дължат такса битови отпадъци за минали години. Спрямо тях се съставят актове по чл.107, ал.3 от ДОПК и едновременно с това се използват всички законови механизми, по отношение на събираемостта.

Събраните средства от минали години през 2020 г. са 162 584,51 лв./ 83 128,14 евро, през 2021 г. - 240 651,25 лв./ 123 043,03 евро, през 2022 г. - 237 199,22 лв./ 121 278,04 евро, през 2023 г. - 377 920,01 лв./ 193 227,43 евро, през 2024 г. - 170 318,83 лв./ 87 082,63 евро, през 2025 г. (към края на м. юни 2025 г.) - 138 613,50 лв./ 70 871,96 евро.

Анализът недвусмислено показва, че събраните приходи от облога за такса битови отпадъци по години не са достатъчни за покриване на извършените разходи, като всяка година общината дотира от собствени средства по бюджета, както следва: за 2022 г. - 565 444,00 лв./ 289 106,93 евро, за 2023 г. 917 022,00 лв./ 468 865,90 евро, за 2024 г. - 1 439 648,00 лв./ 736 080,33 евро.

След направен сравнителен анализ със сходни общини се оказва, че Община Нова Загора през годините е с едни от най-ниските ставки за такса битови отпадъци съответно за жилищни имоти, находящи се в гр. Нова Загора - 1,34, а за находящи се в селата - 1,58 и за нежилищни имоти - 7,5. Община Сливен прилага следните промили: за жилищни имоти, находящи се в гр. Сливен - 2,25, а за тези в малките населени места - 5,7; за нежилищни имоти, находящи се в гр. Сливен - 5,10, а за тези в малките населени места - 11,20. Община Котел е със ставки за жилищни имоти 4,8 на хиляда върху данъчната оценка, а за нежилищни имоти - 9,2. При Община Твърдица за жилищни имоти, в зависимост от местонахождението - от 5,00 до 8,00, а за нежилищни - 6,5. В Община

Раднево са приели за жилищни имоти, находящи се в гр. Раднево – 1,2, а за тези в малките населени места – 2,8 промила. За нежилищни имоти промилът е 8,00.

Видно от изложените данни, приходите са по-малко от предвидените разходи. Дофинансирането от собствени средства ограничава значително финансирането на текущите оперативни нужди на общината, средствата за капиталови разходи, а също и на средствата за издръжка на детските и социални заведения, улично осветление, поддръжка на материалната база.

Вземайки предвид горепосочените факти и разглеждайки в последователност и в условията на евентуалност новите основи за определяне размера на такса битови отпадъци, се достига до следните изводи:

III. Мотиви за неприлагане на основите, базирани на количество:

1. Индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост

Размерът на частта от таксата за битови отпадъци за единица основа според индивидуално определеното количество съобразно теглото битови отпадъци за имота следва да се определи като разходите за сметка на таксата за битови отпадъци от план-сметката за извършване на услугите по чл. 5, ал. 2, т.1 и /или 2 в общината се разделят на прогнозното количество на битовите отпадъци в общината, които ще се съберат за календарната година, с изключение на битовите отпадъци от териториите за обществено ползване, в килограми.

Съгласно чл. 11, ал.1 от Наредбата за реда за изготвяне и образеца на план-сметката за относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци, и за начина на изчисляване размера на таксата при прилагане на основите, предвидени в Закона за местните данъци и такси, следва да се определи показател Sk , който представлява общото измерено количество на битовите отпадъци за имота в килограми за годината преди годината, за която се определя таксата за битови отпадъци. В община Нова Загора не са налични система или метод, с които да бъде прогнозно определено или измерено такова количество за всеки отделен имот.

За да се въведе начин, позволяващ индивидуализиране на събираните битови отпадъци в килограми за даден имот, е необходима цялостна промяна в системата за управление на отпадъците.

Високите технологии безспорно предоставят многообразни възможности за изчисляване, динамично проследяване и оптимизиране на процесите в управлението на битовите отпадъци, като това води до технологична предпоставка за ефективно въвеждане и прилагане на такси за битовите отпадъци, изчислени на основа генерирани количества.

За целта всеки отделен съд, който се използва за определен имот, следва да се зачисли към него. Зачислените съдове да се снабдят с индивидуални идентификационни транспондери/стикери, съдържащи уникален за имота код, позволяващ разпознаването им от съответните четящи устройства на обслужващите ги сметосъбиращи автомобили. Годишното количество на отпадъците събрани в даден съд представлява сумата от всички измервания на теглото на отпадъците в този съд, извършени за годината при обслужването му. Общото количество на отпадъците за даден имот в килограми, представлява сумата от всички извършени измервания на теглото на отпадъците от всички използвани за имота съдове за годината.

Годишният размер на частта от таксата за битови отпадъци за задълженото лице според количеството отпадъци, определено съобразно теглото на отпадъците събрани в

даден съд, се определя като размерът на таксата се разпредели към задължените за имота лица, в зависимост от притежаваните от тях идеални части.

След направено проучване и получена информация от фирми, предоставящи специализиран софтуер за управление на отпадъците, се установи че сумата, която е необходима за внедряване на софтуер за измерване индивидуалното количество на такса за битови отпадъци, оборудване на сметопочистващата техника и съдове за битови отпадъци с чипове, е в размер многократно надвишаващ финансовите възможности на общината към момента.

Приложението на система за автоматизирано сметосъбиране от тип NORD или еквивалент изисква значителен първоначален финансов ресурс: за справка съд с вместимост 1800 л. струва 1 760,25 лв./ 900 евро/ бр., съд с вместимост 2200 л. – 2 151,41 лв./ 1100 евро/ бр., а съд с вместимост 3000 л. – около 2 542,58 лв./ 1300 евро/бр. Тези цени не включват електронни устройства за отчитане и контрол на изхвърления отпадък, както и специализиран софтуер за управление. Отделно от това, камионите за обслужване на тези съдове изискват надстройка, чиято стойност надхвърля 332 491,10 лв./ 170 000 евро на брой, в зависимост от модела и техническата спецификация.

Към момента в общината се използва смесена система от съдове с различни обеми и конфигурации, което прави задължително уеднаквяването и подмяната им – инвестиция, която също следва да бъде направена предварително и еднократно, с висока стойност. В населените места извън град Нова Загора е необходимо осигуряване на индивидуални пластмасови кофи, като средните цени са около 60,00 лв./ 30,68 евро за съд от 120,00 л. и около 80,00 лв./ 40,90 евро за съд от 240,00 л.

За многофамилните сгради в града се налага използване на контейнери с контролиран достъп, което може да бъде реализирано чрез:

- 1/ закупуване на съдове тип NORD или аналогични, със заключващи механизми;
- 2/ или поставяне на наличните съдове в конструкции тип „навес“ или „палатка“ с ограничен достъп – средна цена 2 933,75 лв./1500 евро за една конструкция за съд от 1100 литра.

Внедряването на модел, основан на база обем или тегло изисква интеграция със специализиран софтуер, който да отчита изхвърлените количества по домакинства/ адреси. Началната стойност на такъв софтуер е около 29 337,45 лв./ 15 000 евро годишно, като за вдвояването му със системата на отдел „Местни данъци и такси“ ще е необходима допълнителна инвестиция.

Следва да се вземе предвид, че към момента в Община Нова Загора не е въведена интегрирана електронна система за управление на административните услуги, което би ограничило възможностите на софтуера да работи с пълния си капацитет.

Въвеждането на високо технологични информационни и комуникационни системи за отчитане на събраните количества отпадъци от населението на територията на Община Нова Загора е инвестиция, която към текуща дата няма възможност да бъде направена.

При проучване на общинския екип се оказва, че няма община на територията на България, която да е въвела, дори пилотно, основа количество, при това работещо безпроблемно. В няколко общини се тества внедряването на системи за измерване на количеството отпадъци на база „тегло“, чрез измерване на теглото в килограми на отпадъците в съдовете за събиране на смесени битови отпадъци, но не на територията на цялата община, а само в отделен квартал или район.

Ефективното прилагане на РАУТ-системите е свързано с широкото използване на съвременни технологични решения, включващи богат набор от технологични средства.

Както е известно, таксите за битовите отпадъци, базирани на заплащане според количеството на изхвърляните отпадъци (системите РАУТ) имат за цел да насърчат

гражданите да разделят отпадъците си при източника на образуването им (а оттам и постигането на по-високи нива на рециклиране).

По данни на Националния статистически институт (към 13.03.2025 г.) образуваните отпадъци на човек от населението за година в периода 2019-2023 г. с всяка година нарастват, а именно: за 2019 г. – 407 кг., за 2020 г. – 408 кг., за 2021 г. – 445 кг., за 2022 г. – 475 кг., за 2023 г. – 491 кг. Закономерно и общо образуваните отпадъци за страната нарастват от 2 838 хил. тона през 2019 г. до 3 165 хил. тона през 2023 г.

Видно от наличната информация, нивата на рециклираните отпадъци, макар и плавно да се увеличават от 184 хил. тона през 2019 г. до 315 хил. тона през 2023 г., все още не са задоволителни.

Необходимо е подобряване на ефективността и разширяване на системите за разделно събиране на битовите отпадъци с оглед постигане на целите за рециклиране.

Въпреки че България е с едни от добрите показатели и тенденции в ЕС относно образуваните битови отпадъци на жител, страната ни все още е с много високи нива на депонираните битови отпадъци, като за 2019 г. директно депонираните битови отпадъци са 849 хил. тона, а за 2023 г. – 757 хил. тона.

Растящото количество отпадъци, образувани от жизнената дейност на хората, производството и търговията налагат предприемането на мерки за намаляване на общото количество на отпадъците и в частност на отпадъците от опаковки, повторната им употреба и увеличаването на рециклирането и оползотворяването им. За ефективно прилагане на технологиите за оползотворяване е необходимо отпадъците да са събрани разделно, допълнително сортирани по материали и да бъдат постигнати определени характеристики за чистота на материалите, поставени от преработвателните предприятия.

Няма предвиден в закона механизъм, който да позволява общината да регулира работата на фирмите за разделно събиране. В цялостната промяна на модела за управление на отпадъците ключово място заема организирането на разделното събиране по видове отпадъци.

Дейността на организациите за оползотворяване на отпадъците се финансира от продуктовете такси, заплащани от производителите. Договори за създаване на условия за разделно събиране в населените места сключват кметовете на общини, в същото време отчитането на организациите се извършва пред Министерството на околната среда и водите. Общината на практика не участва в процеса на управление в сферата на разделното събиране на отпадъците, а от него зависи намаляването на количеството отпадъци в общите контейнери. Това от своя страна също затруднява прилагане на основите базирани на количество.

Следва да се отчете, че при прилагане на основа количество, е необходим постоянен контрол, което би довело до повишени административни разходи. Не бива да се пренебрегва и възможността за недобросъвестно отношение от страна на живущите. Индивидуалното изчисление на такса за битови отпадъци предвид нивото на обществената ангажираност и дисциплина на жителите, създава риск от умишлено прикриване на реалните количества.

В действащото законодателство не са отчетени и спецификите на многофамилните жилищни сгради. Организирането на справедливо облагане с такса битови отпадъци на живеещите в блоковете и кооперациите е изключително важен момент. При поставяне на контейнери с чип, то те ще отчитат количеството отпадъци, генерирано от всички живеещи в сградата.

Следва да се има предвид, че за въвеждане на тази основа за определяне на размера на такса битови отпадъци, е необходимо и проектиране и изграждане на площадки (с

ограничен достъп само за живущите) за разполагане на съдовете за събиране на битови отпадъци в сградите с режим на етажна собственост.

Размерът на частта от таксата за битови отпадъци за единица основа според количеството отпадъци, определено чрез торби с определена вместимост и товароносимост, се определя като разходите за сметка на таксата за битови отпадъци от план-сметката за извършване на услугите по чл.5, ал.2, т.1 и т.2 в общината се разделят на прогнозното количество на битовите отпадъци в общината, които ще се съберат за календарната година, с изключение на битовите отпадъци от териториите за обществено ползване, в килограми.

На този етап не е удачно закупените към момента съдове за битови отпадъци да бъдат премахнати и за изчисляване на количеството генерирани битови отпадъци да се използват торби. Освен това следва да се отчете и фактът, че премахването на съдовете за смет със сигурност ще доведе до частично ползване на закупените торби и създаване на нерегламентирани сметища.

При тази основа следва да се регламентира ред за закупуване, организация на процеса и предварително финансово обезпечаване, което ще доведе до нови допълнителни административни регулации и тежести за задължените лица. Честа практика ще е физическото увреждане на торбите и разпиляване на отпадъците по публични пространства, включително пътища, от недобросъвестни лица и безстопанствени животни. За намаляване количеството на индивидуалния отпадък с цел заплащане на по-ниска такса за битови отпадъци, ще се създадат вредни практики като изхвърляне на индивидуалните отпадъци в контейнерите за общо ползване, изгарянето им в границите на имотите или изхвърлянето им на нерегламентирани места. Това неминуемо ще увеличи замърсяването на обществените пространства или изхвърлянето на отпадъци около тях, както и до създаването на нерегламентирани сметища.

По този начин от една страна ще се намали компонента за индивидуалното количество отпадък, който определя таксата, но ще се увеличи компонента, който засяга почистването на териториите за обществено ползване. Почистването на нерегламентираните сметища, освен значителни разходи, изисква и продължителни съгласувателни процедури с други институции, което увеличава вероятността от опасно въздействие на изхвърлените отпадъци. Те често се изхвърлят в труднодостъпни райони, където достъпът на техника е затруднен или възпрепятстван, което забавя почистването със свързаните с това рискове, увеличава значително разходите за компонента по поддържане на териториите за обществено ползване и се отразява неблагоприятно върху общия размер на таксата за битови отпадъци в посока увеличаване.

С оглед на изложеното, се налага извод, че прилагането на този вид основа няма да съдейства нито за прецизно определяне реалното количество индивидуално генериран отпадък, нито за екологосъобразното управление на отпадъците.

При използване на торби, съгласно чл. 12, ал. 7 от Наредбата размерът на таксата се заплаща чрез закупуване на необходимото количество торби от задължените лица по ред и в срок, определени с наредбата по чл. 9 от ЗМДТ.

Съгласно чл.169, ал.3а от ДОПК задълженията се погасяват, по реда на възникването им. Това прави невъзможна покупката на торби при наличие на стари задължения, в противен случай неминуемо би се нарушил редът за погасяване на задълженията. Съгласно Закона за нормативните актове, при противоречие на два нормативни акта, се прилага този от по-висока степен, а в настоящия случай това е ДОПК.

2. Количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събирането им и честотата за тяхното транспортиране

Размерът на частта от таксата за битови отпадъци за единица основа според количеството отпадъци, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събирането им и честотата на тяхното транспортиране се определя като разходите за сметка на таксата за битови отпадъци от план-сметката за извършване на услугите по чл.5, ал.2, т.1 и/или 2 в общината се разделят на прогнозното количество на битовите отпадъци в общината, които ще се съберат за календарната година, с изключение на битовите отпадъци от териториите за обществено ползване, в килограми.

Предвид наличните финансови възможности, съобразно бюджета на общината, е невъзможно на всеки един отделен субект на правото на собственост върху недвижим имот, за който се дължи такса за битови отпадъци, да се постави по един съд, който субектите да използват самостоятелно.

Съдовете, с които разполага общината, не са пригодени за събиране и отчитане на количество отпадък. За всичко това е необходимо технологично време и финансов ресурс. При общи съдове за няколко имота трудно би се изчислил индивидуалният принос.

Вземайки предвид разпоредбата чл. 14, ал. 4 от Наредбата, приета с Постановление №93/04.04.2024 г. на Министерски съвет, количеството на отпадъците за един съд за събиране на битови отпадъци се определя в зависимост от вида на съда и неговата вместимост, преобразувана в тегло, съобразно плътността на отпадъка според нормите, определени от производителя.

Прилагането на количество, предвид нужните инвестиции за внедряване промени в системата за управление на отпадъците, ще доведе до многократно увеличаване на финансовата тежест за данъчно задължените лица, и то увеличение извън социалната поносимост.

По данни на НСИ средната брутна работна заплата за Област Сливен за първото тримесечие на 2025 г. е 1756 лв. Област Сливен заема 22-ро място в страната по размер на средна брутна заплата. Отчитайки и този факт, следва да се приеме основа, при която увеличението е най-поносимо и не би довело до друг проблем, а именно – несъбираем облог.

Трябва да се обърне внимание и на отмяната на предвиденото увеличение на такса за битови отпадъци с Решение № 6450/28.06.2022 г. по административно дело № 158/2022 г. по описа на Върховния административен съд. Тази отмяна също повлия в негативен аспект на възможността за инвестиране в прилагане на основата количество, тъй като освен възстановяване на сумата от близо 2 млн. лв., през последните години се налага и дофинансиране на разходите за услугата от собствени средства.

Безспорна е тенденцията, че приходите все повече не достигат, и средствата от общинския бюджет вместо да се насочват за ремонти на общинската инфраструктура, се използват за изпълнение на дейности по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане чистотата на териториите.

Следва да се отчете възможността да се генерират финансови средства за осигуряване необходимото собствено финансово участие на общината при кандидатстване по европейски програми за реализиране на проекти с висока обществена значимост за цялата община, образование, сигурност, култура, спорт и много други.

От релевантните по въпроса факти, безспорно се стига до извода, че за да се приложи основата количество, е необходима намеса на държавата за ефективно осъществяване на дейността по разделно събиране на отпадъците от организациите по оползотворяване, осигуряване на средства за инвестиции в голям брой нови съдове за отпадъци, нови

сметоизвозващи машини или дооборудване на съществуващите, системи за контрол на транспортирането и отчитане и не на последно място да се прецизират пропуските в нормативната уредба.

С оглед посочените обстоятелства, възможната приложима основа при настоящата ситуация, е брой ползватели на услугите в имота. Това решение е основано на реалната техническа, организационна, административна и финансова готовност на общината и цели да гарантира предвидимост, стабилност и справедливост в администрирането на такса за битови отпадъци до момента, в който условията позволяват преминаване към по-прецизен и стимулиращ модел на база реално генериран битов отпадък.

IV. Мотиви за прилагане на основата брой ползватели на услугата в имота

С оглед направения съпоставителен анализ между предвидените основи и отчитането на обективните обстоятелства, възпрепятстващи прилагането на количество при изчисляване на таксата за битови отпадъци, най-целесъобразно за граждани и предприятия е да се приеме:

1. за услугата по събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране:

- брой ползватели на услугата в имота.

2. за услугата по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации:

- брой ползватели на услугата в имота

3. за услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината:

- разгъната застроена и незастроена площ на недвижимия имот.

Услугата „събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране“ включва следните дейности: осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци и събиране на отпадъците с изключение на отпадъците, попадащи в управлението на масово разпространени отпадъци по Закона за управление на отпадъците, а също и транспортиране на битовите отпадъци до съоръжения и инсталации за третирането им.

Предвид обхвата на услугата, броят ползватели е справедлива основа. При по-голям брой ползватели на имота генерираните отпадъци са повече, от което следва и размерът на таксата да е по-висок, тъй като и разходите за събиране и транспортиране се увеличават.

Основата брой ползватели при „третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации“ също кореспондира с обхвата на услугата, предвид че колкото е по-голям обемът отпадъци, толкова по-високи са и разходите за депо.

Размерът на частта от таксата за битови отпадъци за единица основа според броя ползватели на услугата в имота услугите се определя като разходите за сметка на таксата за битови отпадъци от план-сметката за извършване на всяка от услугите по чл. 5, ал. 2 от Наредбата за реда за изготвяне и образеца на план-сметката в общината се разделят на общия брой ползватели на услугите на територията на общината.

Съгласно § 1, т. 45 от ДР на Закона за местните данъци и такси, „Ползватели на услугата в имота“ са:

а) за граждани – собственици, и/или лица с учредено вещно право на ползване и/или наематели и/или лица с настоящ адрес в недвижимия имот, и/или обитатели по смисъла на Закона за управление на етажната собственост, и/или лица, които пребивават в имота на друго основание;

б) за предприятия – собственици, и/или лица с учредено вещно право на ползване, и/или концесионери, и/или наематели, и/или лица, на които имотите са предоставени за

управление, и/или заети и наети от предприятията лица, и/или лица, които пребивават в имота на друго основание.

Числеността на населението в Община Нова Загора към 30.06.2025 г. по данни на ЕСГРАОН е 41 156, разпределено по следния начин:

- за град Нова Загора – 26 217;
- за селищните образувания – 14 939.

Настоящ адрес на територията на общината към края на м. юни 2025 г. имат 37 728 лица.

За целите на облагане за граждани, собственици на жилищни и нежилни имоти, ще се взема броят на лицата по настоящ адрес, при липса на такъв – постоянния адрес, а при липса на информация в достъпните регистри – собственика на имота. Предвид легалната дефиниция на понятието брой ползватели, не може да съществува имот с брой на ползвателите равен на нула. Предложението е при подадени декларации с посочен брой ползватели нула да се начислява такса за 1 ползвател, като сумата се разпределя според идеалните части на собствениците.

Събрана е информация какви са по вид и какъв е броят на недвижимите имоти на територията на Община Нова Загора. С оглед направения анализ и проучване се установи, че контейнерите около търговски обекти се пълнят в пъти по-бързо.

Съобразно възможността, дадена в раздел V, чл.15, ал.6 и раздел VI, чл.16, ал.4 от наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 от ЗМДТ, за допълнително диференциране при основа брой ползватели и основа разгъната застроена и незастроена площ на имота, се направи допълнително диференциране.

Разделението се обуславя от необходимостта за справедливо приложение на принципа „замърсителят плаща“, тъй като от икономическата дейност на собственици на имоти, в които се извършва търговска дейност, се генерират повече отпадъци и разходите за тяхното събиране и транспортиране са по-големи, в сравнение с имоти, в които не се извършва търговска дейност. Нежилните имоти с търговско предназначение имат повече клиенти, което води до по-голямо замърсяване и поради тази причина следва да поемат по-голям дял от общия размер на таксата за битови отпадъци. За разлика от нежилните имоти, жилищните имоти генерират по-малко битови отпадъци.

За целите на облагане е направено допълнително диференциране според предназначението на имота и дейността, извършвана в него: търговски обекти, заведения за хранене и питейни заведения, места за настаняване (хотели, къщи за гости, почивни бази, апартамент за гости и др.), детски градини и училища, общински предприятия, пазари, лечебни заведения (болница, ДКЦ, медицински център, лекарски, стоматологичен, ветеринарен кабинет), социални услуги - резидентна грижа, социални услуги - дневна грижа. Допълнителното диференциране е с цел справедливо изчисление на такса битови отпадъци.

Услугата „поддържане на чистота на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината“ включва дейности по поддържане на чистотата на уличните платна, площадите и алеите, парковете и други територии от населените места и селищните образувания в общината, предназначени за обществено ползване.

При този вид услуга, спазвайки принципите, заложили в действащата нормативна уредба, законосъобразното и справедливо изчисление на таксата за битови отпадъци, най-удачно е да се приложи разгъната застроена и незастроена площ на недвижимия имот.

Основата разгъната застроена и незастроена площ на недвижимия имот е справедлива, тъй като тежестта при определяне размера на таксата е в зависимост от обективен критерий - площта на имота и застрояването в него. По отношение определяне

размера на таксата за услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината въз основа разгънатата застроена и незастроена площ на недвижимия имот, обстоятелствата, които имат значение, ще се установяват служебно, като също ще се използва наличната в общинска администрация информация и ще се съпоставя и с данните от АГКК.

Разгънатата застроена и незастроена площ на недвижимия имот е най-обективна основа за разпределяне на разходите и изчисляване на облога на всяко задължено лице в зависимост от индивидуалните показатели за основата. Площта на имота (застроена и/или незастроена) е лесно измерим показател, наличен в официалните регистри. Използването на площта като основа не изисква допълнително събиране на данни. Това от своя страна намалява риска от грешки и злоупотреби от страна на данъчно задължените лица. Този компонент ще се разпреди справедливо на всички имоти и ще намали тежестта върху малкото ползватели на услугата, особено в селата, като единица стойност на кв.м.

По-големите по площ търговски обекти обичайно генерират повече битови отпадъци и ползват в по-висока степен общинските услуги, свързани с чистотата на териториите за обществено ползване.

За гражданите и предприятията съвместното съжителство в населеното място е основание за ползване на териториите за обществено ползване и следователно за дължимост на таксата. Общото ползване предполага и обща отговорност.

Размерът на частта от таксата за битови отпадъци за единица основа според разгънатата застроена и незастроена площ на имота за услугата по чл. 5, ал. 2, т. 3 се определя като разходите за сметка на таксата за битови отпадъци от план-сметката за извършване на услугата по чл. 5, ал. 2, т. 3 в общината се разделят на общ размер на разгънатата застроена и незастроена площ на всички имоти на територията на общината, за които се предоставят услугите по чл. 5, ал. 2 от Наредбата за реда за изготвяне и образец на план-сметката.

Определянето на таксата за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване според разгънатата застроена и незастроена площ е най-справедливо и практично решение за ползвателите на услугата. Чрез прилагането ѝ се гарантират приходи от такса за битови отпадъци от всички жилищни и нежилищни имоти, които ползват услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината. Осигурява се лесно администриране и прозрачност.

Приети са образци на декларации за облагане с такса битови отпадъци. Ще бъдат използвани и данните, налични в ЕСГРАОН, АПИС, НАП, НОИ и др. системи/регистри, до които отдел „Местни данъци и такси“ има достъп.

Информация ще бъде набавяна и чрез предоставена възможност съгласно чл. 67, ал. 15 от ЗМДТ. Управителят или председателят на управителния съвет на етажната собственост ежегодно до 31 октомври има задължение да подава справка по образец, за броя на ползвателите по имоти в етажната собственост.

Според чл. 7 от Закона за управление на етажната собственост (ЗУЕС) книга на етажната собственост се създава, съхранява и поддържа във всяка сграда или вход в режим на етажна собственост. В нея освен данни за собственика се вписват и собственото, бащино и фамилното име на членовете на домакинството, които живеят заедно със собственика и/или ползвателя. С оглед измененията в ЗУЕС, в сила от 31.12.2023 г., всеки собственик или ползвател е длъжен в 15-дневен срок от придобиване правото на собственост или ползване, както и при отдаване на самостоятелния обект под наем или встъпване в друго правоотношение, допускащо пребиваване на трети лица, да подаде декларация за вписване в книгата на етажната собственост.

Достъпът до данните улеснява действителното фактическо положение за броя на ползвателите на услугата в имота и позволява извършването на насрещни проверки от органите по приходите.

За целта с настоящия проект за изменение и допълнение на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Нова Загора се въвежда образец на справка, която да подават управителят или председателят на управителния съвет на етажната собственост.

При изработването на проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Нова Загора са спазени принципите на:

- ✓ **Необходимост** - приемането на проекта е необходимо с оглед на промените в Закона за местните данъци и такси и предвид нарастващите разходи по предоставяне на услугата. При тази тенденция на дофинансиране от общински приходи от други източници, реално приходите вместо да се насочват към инвестиции в общинска инфраструктура, се отклоняват към дейностите по управление на отпадъците.
- ✓ **Обоснованост** - съответствие с чл.8 , ал.1 от Закон за местните данъци и такси, чл. 21, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл.15 от Закона за нормативните актове. В процеса по извършване на оценката са събрани и обработени необходимите данни и доказателства от достоверни източници.
- ✓ **Предвидимост и откритост** – проектът с мотивите и предварителна оценка на въздействието е публикуван на интернет страницата на община Нова Загора за навременно информиране и предоставяне на становища и предложения от заинтересованите лица.
- ✓ **Съгласуваност** – проектът с мотивите чрез интернет страницата на общината публично са предоставени на заинтересованите групи, като ще бъдат взети предвид направените в хода на обсъждането становища и предложения.
- ✓ **Субсидиарност, пропорционалност и стабилност** - проектът е в съответствие с нормативните актове от по-висока степен. При изработването му са спазени чл.18а от Закона за нормативните актове, както и разпоредбите на глави II и III от същия. Извършена е предварителна оценка на въздействието. Проектът е изготвен след съгласуване със служители на общинската администрация – специалисти в съответната материя.

V. Цели, които се поставят

- ✓ Синхронизиране на Наредбата в съответствие с нормативните и обществено-икономическите промени в страната.
- ✓ Спазване на принципите за откритост, публичност и граждански контрол върху дейността на местните власти, конкретно при определяне размера, реда и начина на събиране и освобождаване от заплащане на такса за битови отпадъци.
- ✓ Оптимизиране на разходите на общината чрез възстановяване на разхода за осъществяваните услуги.
- ✓ Създаване на условия за разширяване на предлаганите услуги и повишаване на тяхното качество.
- ✓ Ефективно разпределение на общинските ресурси.

VI. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

За прилагането на измененията и допълненията в Наредбата няма да бъдат необходими допълнителни финансови средства. Настоящият проект предотвратява доколкото е възможно натоварването на гражданите и бизнеса, като предлага реалистични и приложими основи. Финансово се очаква постигане на баланс между приходите от такси и реалните разходи за предоставяните услуги, без да се допуска влошаване качеството на услугата.

VII. Очаквани резултати от прилагането, включително финансови, ако има такива

- ✓ Покриване на действителните разходи, заложи в проекта на план-сметката по чистотата за 2026 г., съгласно действащото законодателство.
- ✓ Предоставяне на качествени услуги по сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на отпадъци, почистване на местата за обществено ползване.
- ✓ Недопускане на замърсяване на обществени площи с битови отпадъци и образуване на нерегламентирани сметища, респ. недопускане на риск за здравето на населението.
- ✓ Увеличаване дела на разделно събраните отпадъци и извеждането им от общия битов поток с цел неговото намаляване.
- ✓ Запазване на социалната поносимост на ТБО за гражданите и предприятията.
- ✓ Плавен преход към новата регулация, съобразен с организационните, финансови и технически възможности на Общината.

VIII. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

Проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба за определянето и администрирането на местни такси и цени на услуги на територията на община Нова Загора не противоречи на правото на Европейския съюз. Проектът е съобразен с принципите на Европейската харта за местно самоуправление, Европейска харта за регионално развитие, както и с директиви на Европейския съюз, свързани с тази материя, предвид съответствието на основните нормативни актове (ЗМСМА и ЗМДТ) с тях.

ВНОСИТЕЛ:

Галя Захариева

Кмет на Община Нова Загора

